Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

การพัฒนาทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม และความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*

The Development of Social and Cross Cultural Skills and Finding Main Idea Competences in English through Group Process to Integrated Contemplative Education for Matthayom 6 Students

กฤติน เก้าเอี้ยน (Krittin Kaoian)**
สรัญญา จันทร์ชูสกุล (Saranya Chanchusakun)***
อุบลวรรณ ส่งเสริม (Ubonwan Songserm)****
มานิตา ลีโทชวลิต อรรถนุพรรณ (Manita Leethochawalit Atthanuphan)*****

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม และความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1.เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมก่อนและหลังจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา 2.เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษก่อนและหลังจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา 3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน

---

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

This article is a part of the study for the Master Degree of Education Program in Curriculum and Instruction, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University.

** นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร E-mail: lumkrittin@gmail.com

A graduate student under the Master Degree of Education Program in Curriculum and Instruction, Graduate School, Silpakorn University. E-mail: lumkrittin@gmail.com

*** ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

Thesis Advisor Ph.D in Department

**** ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมคนที่ 1 และ

Thesis Advisor Ph.D in Department of Curriculum and Instruction

***** ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมคนที่ 2

Ph.D. in Department of Curriculum and Instruction and Co-Advisor 2: Ph.D in Department of Curriculum and Instruction

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ห้อง 9 จำนวน 24 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ โดยสอนสัปดาห์ละ 2 คาบ คาบเรียนละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 16 คาบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1. แผนการสอน 2.แบบทดสอบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม 3.แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ 4.แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย (*M*) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) และค่าสถิติทดสอบทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (*t-test dependent*)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมหลังจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ หลังจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยมีค่าเฉลี่ย (*M*) อยู่ที่ระดับ 4.19 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) อยู่ที่ระดับ 0.43

คำสำคัญ: ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม/ การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ/ จิตตปัญญาศึกษา/ การจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่ม

Abstract

The purposes of the research were to 1) compare student's social and cross cultural skills before and after learning through Group Process to Integrated Contemplative Education 2) compare student's finding main idea competences in English before and after learning through Group Process to Integrated Contemplative Education 3) study student's opinions toward learning through Group Process to Integrated Contemplative Education. The sample group in this research comprises 24 Mattayom 6 students of Rajinibon School, Bangkok, who were studying in the first semester of 2017. The simple random sampling technique was employed for selecting, the sample group and classroom was a random unit. The researcher spent eight weeks for teaching, two periods per a week, 50 minutes each, totaling 16 periods. In addition, the research tools were; four lesson plans through Group Process to Integrated Contemplative Education, a pre and post-test of social and cross cultural skills, a pre and post-test of finding main idea competences and a questionnaire survey of student's opinions

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

toward learning through Group Process to Integrated Contemplative Education. The mean (*M*), standard deviation (*SD*) and dependent t-test were applied for data analysis.

The findings were as follows:

1. The student's social and cross-cultural skills after learning through Group Process Integrated Contemplative Education were significantly higher than those before studying at the .05 level.

2. The student's finding main idea competences in English after learning through Group Process Integrated Contemplative Education were significantly higher than those before studying at the .05 level.

3. The student's opinions toward the learning through Group Process Integrated Contemplative Education were positive at a good level (*M*=4.19 and *SD*=0.43).

Keywords: Social and Cross Cultural Skills/ Finding Main Idea in English/ Contemplative Education/ Group Process Leaning

บทนำ

ในภูมิภาคเอเชีย "อาเซียน" คือกลุ่มประเทศที่มีพลังและอำนาจในการต่อรองมากที่สุด โดยปัจจุบันมีประเทศสมาชิกมากถึง 10 ประเทศ ในระยะเริ่มต้นของการสร้างเครือข่ายแรงงานในสังคมอาเซียนนั้น ประเทศไทยต้องรองรับแรงงานข้ามชาติจาก ลาว เมียนมา กัมพูชา เวียดนาม ฟิลิปปินส์ ฯลฯ รวม 1.3 ล้านคนซึ่งเป็นแรงงานมีคุณภาพผ่านการลงทะเบียน และอีก 1.6 ล้านคนที่ลักลอบเข้าประเทศไทยและลงทะเบียนในไทยภายหลัง (สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน, 2558 : 62-63) นอกจากแรงงานข้ามชาติที่ได้กล่าวไปข้างต้น ประเทศไทยต้องรองรับ นักธุรกิจ นักวิชาการ แพทย์ วิศวกร ทนาย นักเรียน นักศึกษาแลกเปลี่ยนและอาจรวมไปถึงนักเรียนที่มีสองสัญชาติ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นไปตามแผนความร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพและการศึกษา ดังนั้นการเตรียมความพร้อมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวท่ามกลางความหลากหลาย และการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้คือการสร้างทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-Cultural Skills) ซึ่งถือเป็นทักษะที่จะช่วยให้ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้บนความแตกต่าง เข้าใจความต่างทางความคิด วัฒนธรรม ศาสนา ประเพณี วิถีชีวิต การเมือง การปกครอง ภูมิหลัง ประสบการณ์ เพื่อการเรียน การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ โดยไม่มีการแบ่งแยกชาติพันธุ์ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม สำหรับผู้เรียนในประเทศไทย ซึ่งมีพื้นหลังทางวัฒนธรรมที่ซับซ้อนและโดดเด่นแต่สิ่งที่เจือปนอยู่ในวัฒนธรรมกลับกลายเป็น ความรู้ ความเข้าใจ ที่คลาดเคลื่อนดังที่พบเห็นจากปัญหาในปัจจุบัน (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน, 2559) เช่น การไม่สามารถปรับตัวในสังคมที่แตกต่างจากสังคมเดิมของตน ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับประเพณี ประวัติศาสตร์สงครามและการแบ่งดินแดน การบิดเบือนคำสอนของศาสนาอิสลาม การใช้คำพูดต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงการดูแคลนชาติพันธุ์ที่แตกต่างจากตน ฯลฯ สำหรับการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การเตรียมความพร้อมให้นักเรียนที่จะ

จบการศึกษาจากโรงเรียนมีความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีความหลากหลายทางสังคมนั้น เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนต้องร่วมมือกัน นอกเหนือจากนั้นแล้วอีกปัญหาหนึ่งที่พบในการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาคือปัญหาในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ จากรายงานสรุปผลขององค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ชี้ให้เห็นว่า ในด้านการศึกษา โดยเฉพาะทักษะด้านการอ่านโดยภาพรวมของไทยพบว่าคะแนนในทุกตัวชี้วัดต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ทั้งการอ่านเบื้องต้นและการอ่านจับใจความ (มติชนออนไลน์, 2559) สาเหตุสำคัญเกิดจาก การขาดประสบการณ์ในการอ่าน มีประสบการณ์ในการอ่านบทความที่มีเนื้อหาในเรื่องที่ไกลตัว ฯลฯ

จากปัญหาทั้งสองปัญหาที่ได้กล่าวในเบื้องต้นผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎีแนวคิดต่าง ๆ โดยคำนึงถึงการแก้ปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติเป็นหลัก กล่าวคือปัญหาเกี่ยวกับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ปัญหาเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ต้องเริ่มแก้จากจิตใจ คือการลดอคติ ละลายความคิด พฤติกรรม ต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสม ในขณะเดียวกันต้องสร้างทัศนคติ และพฤติกรรมใหม่ โดยพบว่าการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่ม (Group Process – Based Instruction) เป็นวิธีสอนที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นในการสร้างสัมพันธภาพของสมาชิกในกลุ่ม ผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะทางสังคมและการปรับตัวไปพร้อมกัน โดยผู้เรียนจะมีโอกาสทำหน้าที่ในการเป็นสมาชิกของกลุ่ม ได้ฝึกความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม สมาชิกในกลุ่มทุกคนได้ฝึกวางแผน อภิปราย เป็นการฝึกทักษะการคิด การให้เหตุผล การแก้ปัญหา (ทิศนา แขมมณี, 2555: 148) นอกจากนี้แนวคิดที่น่าสนใจอีกแนวคิดหนึ่งซึ่งมีฐานแนวคิดและรูปแบบของกระบวนการที่สอดคล้องกันคือ แนวคิดจิตตปัญญาศึกษา (Contemplative Education) อันเป็นแนวคิดเพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเองจากภายใน เพื่อเปลี่ยนสังคมรอบข้างให้เป็นสังคมแห่งความสงบสุข โดยผู้วิจัยเชื่อว่าเมื่อนำแนวคิดทั้งสองนี้มาสังเคราะห์เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ใหม่ ซึ่งผสมผสานคุณค่าของทั้งสองแนวคิดเข้าด้วยกันนั้นคือ แนวคิดของการเรียนแบบกระบวนการกลุ่ม เน้นกระบวนการทางสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน ผสานกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ผ่านกิจกรรมการสร้างความผ่อนคลาย (Check-in) การอภิปรายสะท้อนคิดซึ่งกันและกันอย่างกัลยาณมิตร ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมและความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษได้โดยง่าย จากรูปแบบกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนซึ่งมีความรู้สึกนึกคิดที่แตกต่างกัน สามารถใช้ความรู้ความสามารถและวัฒนธรรมเฉพาะที่แตกต่างกันของสมาชิกในกลุ่มมาสร้างสรรค์ แก้ปัญหาต่าง ๆ ให้กลุ่มบรรลุเป้าหมายของการทำงานได้เป็นอย่างดี รวมถึงการไว้วางใจต่อเพื่อนในการสะท้อนคิดเพื่อชี้ให้เห็นข้อดีและข้อควรปรับปรุงซึ่งกันและกันจากความปรารถนาดีและความเอื้ออาทรต่อกัน

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ในการพัฒนาทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม และความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ผ่าน

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

กระบวนการกลุ่ม การพินิจพิเคราะห์ตนเอง การสนทนาแบบกัลยาณมิตร เพื่อการสะท้อนคิด อันเป็นการจำลองสถานการณ์การทำงานในอนาคตที่ต้องพบเจอในการเรียน และการทำงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษก่อนและหลังจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนมีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา

สมมุติฐานการวิจัย

1. ผลการวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ที่จัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ผลการวัดความสามารถในอ่านจับใจความภาษาอังกฤษที่จัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา อยู่ในระดับมาก

การดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชินีบน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560ที่ลงทะเบียนเรียน รายวิชาการอ่านอังกฤษ 5 จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 75 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6ห้อง 9 โรงเรียนราชินีบน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีนักเรียนจำนวน 24 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยคือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ใช้เวลาสอนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง จำนวน 8 สัปดาห์ รวมระยะเวลาในการทดลองทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง

แบบแผนในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัยแบบThe One–Group Pretest-Posttest Design(มาเรียม นิลพันธุ์, 2558:144)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาซึ่งได้มาจากการสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนคือ 1) แบ่งกลุ่มและสร้างความผ่อนคลาย 2) ไตร่ตรองความคิด อภิปรายวางแผนการอ่านบทอ่าน 3) กำหนดหน้าที่และแบ่งปันความรู้ 4) ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้และแลกเปลี่ยนข้อมูลความคืบหน้าของงานอย่างสม่ำเสมอ และ 5) ร่วมกันสรุปผลและสะท้อนคิด จำนวน 4 แผน รวม 16 ชั่วโมง และ บทอ่านภาษาอังกฤษ ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 เรื่อง ประกอบด้วย เรื่องที่ 1 Greeting of ASEAN เรื่องที่ 2 National Dishes of ASEAN เรื่องที่ 3 Religions in ASEAN Countries และ เรื่องที่ 4 National Costumes of ASEAN ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ในทุกด้าน ของทั้ง 4 แผนการจัดการเรียนรู้

2. แบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม จำนวน 30 ข้อ แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีน้ำหนักคะแนนเป็น 1 - 4 คะแนน ซึ่งคำตอบไม่มีถูก-ผิด โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนจากตัวบ่งชี้พฤติกรรมซึ่งได้มาจากการสังเคราะห์รวม 10 ตัวบ่งชี้ คือ 1) วางแผนการทำงาน 2) ปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ 3) ไม่ก้าวก่ายหน้าที่ผู้อื่น 4) รู้จักกาลเทศะ มีมารยาททางสังคมที่เหมาะสม 5) มีปฏิสัมพันธ์และรู้จักคุณค่าของผู้อื่น 6) สื่อสารกับผู้อื่นด้วยภาษา ท่าทาง ที่สุภาพและเป็นมิตร 7) กล้าแสดงความคิดเห็นและเป็นผู้รับฟังความคิดเห็นที่ดี 8) เป็นผู้นำที่ให้คำชี้แนะที่ดีและเป็นผู้ตามที่ดี 9) รู้จักแก้ปัญหา และ 10) มีความรู้ในวัฒนธรรมที่หลากหลาย ซึ่งข้อคำถามแต่ละข้อสามารถจำแนกกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .901

3. แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ จำนวน 30 ข้อ แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีการให้คะแนนเป็น 0 และ 1 คะแนน คือ ตอบผิด 0 ตอบถูก 1 จากตัวบ่งชี้พฤติกรรมทั้ง 5 ตัวบ่งชี้ คือ 1) สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดได้ 2) ตั้งคำถามจากการอ่านได้ 3) หาสาระสำคัญของเรื่องได้ 4) เรียงลำดับเหตุการณ์ได้ และ 5) เขียนสรุปความได้ โดยแบบวัดฉบับนี้มีค่าความยากง่ายระหว่าง (0.23 – 0.73) ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง (0.23-0.77) และมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .943

4. แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ค่าเฉลี่ย IOC ทั้งฉบับเท่ากับ 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ไปถึงผู้บริหารโรงเรียนราชินีบน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือ

2. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม แบบวัดความสามรถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ รวม 2 ฉบับ ฉบับละ 50 นาที สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย แล้วบันทึกผลคะแนนไว้เปรียบเทียบกับคะแนนหลังเรียน

3. ดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษากับบทอ่านภาษาอังกฤษเชิงวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับกลุ่มตัวอย่าง โดยทดลอง สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง จำนวน 8 สัปดาห์ รวมระยะเวลาการใช้ 16 ชั่วโมง

4. ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม และแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย แล้วบันทึกผลคะแนนไว้เปรียบเทียบกับคะแนนก่อนเรียน

5. ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลการวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ก่อนและหลังเรียนด้วยการทดสอบค่า (t-test dependent)

2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังเรียนด้วยการทดสอบค่า (t-test dependent)

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียน โดยหาค่าเฉลี่ย (*M*) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) และแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น 5 ระดับ

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของนักเรียนหลังจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา (*M*= 110.54, *SD*= 3.38) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ (*M*= 96.67, *SD*= 5.93) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้มีรายละเอียดดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	*M*	*SD*	t-test	Sig.
ก่อนจัดการเรียนรู้	24	120	96.67	5.93	-13.69	.000
หลังจัดการเรียนรู้	24	120	110.54	3.38		

เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายด้าน ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน โดยคะแนนเฉลี่ยรายด้านหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยรายด้านก่อนเรียนในทุกด้าน มีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาจำแนกเป็นรายด้าน

ด้าน	การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	*M*	*SD*	t-test	Sig.
1.วางแผนการทำงาน	ก่อน	24	12	09.92	1.41	-5.26	.000
	หลัง	24	12	11.29	0.75		
2.ปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้	ก่อน	24	12	09.13	1.62	-6.26	.000
	หลัง	24	12	10.58	0.83		
3. ไม่ก้าวก่ายหน้าที่ผู้อื่น	ก่อน	24	12	10.08	2.06	-2.86	.009
	หลัง	24	12	11.13	0.99		
4. รู้จักกาลเทศะ	ก่อน	24	12	09.50	2.16	-5.69	.000
	หลัง	24	12	11.17	1.30		
5. มีปฏิสัมพันธ์และรู้จักคุณค่าของผู้อื่น	ก่อน	24	12	09.38	1.81	-4.53	.000
	หลัง	24	12	10.79	1.10		
6. สื่อสารกับผู้อื่นด้วยภาษาท่าทางที่สุภาพ	ก่อน	24	12	09.29	1.48	-7.05	.000
	หลัง	24	12	10.88	0.99		
7. กล้าแสดงความคิดเห็นและเป็นผู้รับฟังความคิดเห็นที่ดี	ก่อน	24	12	10.17	1.49	-3.75	.001
	หลัง	24	12	11.33	0.76		
8. เป็นผู้นำที่ให้คำชี้แนะและเป็นผู้ตามที่ดี	ก่อน	24	12	09.88	2.02	-4.52	.000
	หลัง	24	12	11.17	1.04		
9. รู้จักแก้ปัญหา	ก่อน	24	12	09.63	1.95	-4.21	.000
	หลัง	24	12	10.88	1.32		
10. มีความรู้ในวัฒนธรรมที่หลากหลาย	ก่อน	24	12	09.71	1.73	-5.78	.000
	หลัง	24	12	11.33	1.04		

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา (*M*= 23.71, *SD*= 2.75) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ (*M*= 15.25, *SD*= 3.04) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้มีรายละเอียดดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษก่อนและหลังจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	*M*	*SD*	t-test	Sig.
ก่อนจัดการเรียนรู้	24	30	15.25	3.04	-16.44	.000
หลังจัดการเรียนรู้	24	30	23.71	2.75		

3 . ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาโดยภาพรวมพบว่านักเรียนมีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาเห็นด้วยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (*M*= 4.19, *SD*= 0.43) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากในทุกด้านโดยด้านที่มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ (*M*= 4.29, *SD*= 0.50) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรม (*M*= 4.26, *SD*= 0.46) ด้านการวัดและประเมินผล (*M*= 4.22, *SD*= 0.62) และด้านเนื้อหา (*M*= 3.99, *SD*= 0.58) ตามลำดับ มีรายละเอียดดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ระดับความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา

ข้อคำถาม	*M*	*SD*	ระดับความคิดเห็น
ด้านเนื้อหา	3.99	0.58	มาก
ด้านการจัดกิจกรรม	4.26	0.46	มาก
ด้านการวัดและการประเมินผล	4.22	0.62	มาก
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.29	0.50	มาก
รวม	4.19	0.43	มาก

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการอภิปรายผลจากข้อค้นพบในการวิจัยดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมหลังจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมุติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ จากผลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างในการทดลองวิจัยได้รับการพัฒนาทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ 10 ตัวบ่งชี้คือ 1) วางแผนการทำงาน 2) ปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ 3) ไม่ก้าวก่ายหน้าที่ผู้อื่น 4) รู้จักกาลเทศะ มีมารยาททางสังคมที่เหมาะสม 5) มีปฏิสัมพันธ์และรู้จักคุณค่าของผู้อื่น 6) สื่อสารกับผู้อื่นด้วยภาษา ท่าทาง ที่สุภาพและเป็นมิตร 7) กล้าแสดงความคิดเห็นและเป็นผู้รับฟังความคิดเห็นที่ดี 8) เป็นผู้นำที่ให้คำชี้แนะที่ดีและเป็นผู้ตามที่ดี 9) รู้จักแก้ปัญหา และ 10) มีความรู้ในวัฒนธรรมที่หลากหลาย ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้นำขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่ม (Group Process) และแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบจิตตปัญญาศึกษา (Contemplative Education) มาสังเคราะห์เป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ใหม่ 5 ขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 แบ่งกลุ่มและสร้างความผ่อนคลาย ขั้นที่ 2 ไตร่ตรองความคิดอภิปรายวางแผนการทำงาน ขั้นที่ 3กำหนดหน้าที่แบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ที่ดีซึ่งกันและกัน ขั้นที่ 4 ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้และแลกเปลี่ยนข้อมูลความคืบหน้าของงานอย่างสม่ำเสมอ และ ขั้นที่ 5 ร่วมกันสรุปผลและสะท้อนคิด

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 ขั้นนี้ สอดคล้องแนวคิดทฤษฎีของ ทิศนา แขมมณี (2555:148) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มช่วยก่อให้เกิดทักษะความสามารถต่างๆทางสังคม เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายโอนความรู้ ประสบการณ์ จากบุคคลหนึ่งสู่บุคคลหนึ่ง ผ่านบทบาทภาระหน้าที่อันเป็นการจำลองสถานการณ์ทางสังคม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Contemplative Center (2016) และ สมสิทธิ์ อิสดรนิธี (2552: 37-38) ที่กล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบจิตตปัญญาศึกษาผ่านกระบวนการเชิงความสัมพันธ์ ช่วยก่อให้เกิดสัมพันธภาพอันดีในกลุ่ม เพราะการทำงานหรือทำกิจกรรมกลุ่มแบบจิตตปัญญาในลักษณะนี้ นักเรียนจะได้ฝึกการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งช่วยลดความเครียด ก่อให้เกิดความผ่อนคลายและเกิดการละลายพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับกลุ่มได้ นอกจากนี้นักเรียนจะได้แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ผ่านการฟังอย่างลึกซึ้ง การห้อยแขวนการตัดสินใจและพิจารณาไตร่ตรองข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ อย่างถี่ถ้วน นักเรียนได้ล้อมวงสนทนาแบ่งปันความรู้ มีการสะท้อนคิดอย่างกัลยาณมิตรเพื่อการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขซึ่งกันและกัน รวมถึงการสะท้อนคิดตนเองซึ่งเป็นการเฝ้ามองสภาวะภายในของตนเองอันเป็นพื้นฐานสำคัญของการสร้างการเปลี่ยนแปลงจากภายในสู่ภายนอกก่อให้เกิดสังคมสันติสุข แนวคิดทฤษฎีข้างต้นยังสอดคล้องกับผลการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มของ ดวงเดือน เทพนวล (2557) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่มการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่มถูกนำมาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน จำนวน 102 คน ผลการดำเนินกิจกรรมพบว่า กิจกรรมแรกนักศึกษาแสดง

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

พฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 1.7 และพัฒนาจนเป็นระดับมากที่สุดเมื่อทำกิจกรรมที่ 4 ด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.8 ในกิจกรรม 2 ครั้งสุดท้าย ระดับการแสดงพฤติกรรมคงอยู่ในระดับมาก ด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.3 แสดงให้เห็นถึงผลของการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นลักษณะนิสัยที่ติดตัวนักศึกษาไป จากข้อมูลการประเมินตนเองของนักศึกษา พบว่ารายการประเมินที่นักศึกษามีความเห็นว่าตนเองได้รับการพัฒนา 5 อันดับแรก คือ 1. การมีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานดีขึ้น 2. รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 3. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่ไม่เคยรู้จักมาก่อนได้ 4. มีความสุข-สนุกกับการทำงานกลุ่มภูมิใจในผลสัมฤทธิ์ของงาน และ 5. มีความเอาใจใส่ต่องานกลุ่มมีส่วนร่วมในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 91, 91, 88, 85 และ 80 ตามลำดับ กิจกรรมกลุ่มมีผลทำให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น เรียนรู้ถึงการแบ่งหน้าที่ทำงานตามความสามารถของแต่ละคน รวมถึงแสดงความรับผิดขอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ขั้นตอนซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของของ ชุติมา ปัญญาพินิจนุกูล (2554) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลของจิตตปัญญาศึกษาต่อการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของบุคคลากรวิทยาลัยพยาบาลราชชนนี กรุงเทพ โดยผลการวิจัยพบว่า หลังการเข้ารับการอบรมและปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาของผู้เข้าอบรมเกิดผลดังนี้ 1) รับฟังผู้อื่นโดยไม่ตัดสินมากขึ้น 2) เข้าใจและยอมรับผู้ร่วมงาน/สิ่งที่เกิดขึ้นในองค์กรมากขึ้น 3) เกิดสัมพันธภาพและความรู้สึกที่ดีต่อผู้ร่วมงาน 4) การมีปฏิสัมพันธ์/แสดงออกต่อผู้อื่นเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น 5) เกิดความสมดุลในตนเอง และ 6) มีความสุข

2. จากผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ หลังจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมุติฐานที่กำหนดไว้ และหากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษหลังจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยข้างต้นชี้ให้เห็นว่า นักเรียนได้รับการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ซึ่งมีตัวบ่งชี้พฤติกรรมทั้งสิ้น 5 ตัวบ่งชี้ คือ 1) บอกรายละเอียดได้ 2) ตั้งคำถามจากการอ่านได้ 3) หาสาระสำคัญของเรื่องได้ 4) เรียงลำดับเหตุการณ์ได้ 5) สรุปความของเรื่องได้ ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาเป็นเกณฑ์คัดเลือกบทอ่าน ซึ่งบทอ่านที่ผู้วิจัยเลือกใช้ทั้ง 4 เรื่องนั้น เป็นบทอ่านที่มีลักษณะตามรูปแบบทฤษฎีแบบมีปฏิสัมพันธ์ กล่าวคือบทอ่านจำนวน 2 บท ใช้เกณฑ์รูปแบบ แบบประมวลความจากฐานไปสู่ยอด (Bottom-Up Model) และ บทอ่านอีก 2 บท ใช้เกณฑ์รูปแบบ แบบประมวลความจากยอดลงมาฐาน (Top-Down Model) แนวคิดของรูปแบบการอ่านทั้ง 2 รูปแบบนี้เป็นแนวคิดของการอ่านเพื่อให้นักเรียนสามารถเก็บเรื่องราวจากการอ่านจนนำไปสู่การตีความเป็นข้อสรุป เป็นรูปแบบพื้นฐานในการใช้สอนอ่านเพื่อจับใจความภาษาอังกฤษ (Burmeister, 1974: 192-194) ซึ่งมีเงื่อนไขที่ผู้อ่านจำเป็นต้องมีความรู้ หรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำลังจะอ่านอยู่เป็นพื้นฐาน ผู้อ่านต้องมีความไวต่อข้อความใหม่หรือสิ่งที่อ่านแล้วไม่คุ้นชิน ผู้อ่านต้องคิด ต้องหาความหมายของคำศัพท์ใหม่ ซึ่งคุณค่าของรูปแบบการอ่านนี้จะช่วยกระตุ้นให้ผู้อ่านต้องคิดคาดคะเน เก็บรายละเอียด และจดจ่อกับการอ่าน ประสบการณ์เดิม ความรู้ทางภาษา ความหมายของเรื่องที่อ่านจะอยู่ภายในตัวของผู้อ่าน ผลการวิจัยพบว่า

นักเรียนสามารถคาดคะเนคำตอบของเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น นักเรียนสามารถย้อนคิดประสบการณ์ ความรู้เก่า และนำไปเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่คาดคะเนไว้ ความรู้เก่า และสิ่งที่อ่านในปัจจุบันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งเห็นได้จากบันทึกสะท้อนการเรียนรู้ ผลการวิจัยที่ได้กล่าวในข้างต้นนี้สอดคล้องกับผลการวิจัย บุญพา คำวิเศษณ์ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับวัฒนธรรมกลุ่มประเทศอาเซียนสำหรับมัคคุเทศก์ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียนหลังได้รับการสอน โดยใช้บทเรียนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเทศกลุ่มอาเซียนสำหรับมัคคุเทศก์ สูงกว่าก่อนได้รับการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ความเชื่อมั่นที่ .05 และผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อบทเรียนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเทศกลุ่ม อาเซียนสำหรับมัคคุเทศก์อยู่ในระดับดี มีความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรม เห็นความเหมือนความต่าง และหาข้อสรุปจากการอ่านได้ในระดับดี จะเห็นได้ว่าการเลือกบทอ่านแบบมีปฏิสัมพันธ์นั้น ช่วยประสานความรู้เก่า เข้ากับความรู้ใหม่ได้ง่ายขึ้น ผู้เรียนมาสามารถถอดรูปแบบแนวคิด สามารถหาข้อสรุป ใจความสำคัญ รายละเอียดของบทอ่านได้ง่ายขึ้น ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ อย่างไรก็ตามในอีกทางหนึ่งคุณค่าจากการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาถือเป็นส่วนสำคัญโดยตรงในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา แขมมณี (2554: 148-150) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่ม หรือ การทำงานแบบกลุ่ม คือการกำหนดให้สมาชิกของกลุ่มร่วมพลังกันเพื่อผลักดันให้สมาชิกในกลุ่ม หรือ ภาระงานของกลุ่มบรรลุจุดมุ่งหมายนั้น ๆ โดยในระหว่างการทำกิจกรรมกลุ่มสมาชิกในกลุ่มจะมีการเปลี่ยนโอน ความรู้ เทคนิค ต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้ทักษะและความสามารถของสมาชิกในกลุ่มแต่ละคนเกิดการพัฒนาขึ้นได้ง่ายและรวดเร็ว ในทำนองเดียวกัน หัสดินทร์ โคทวี (2542) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้กิจกรรมที่เน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ในการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนสามารถทำงานเป็นกลุ่มเพื่อร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้และทำงานต่างๆ ร่วมกันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม 2) นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม 3) นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนภาษาไทยโดยใช้กิจกรรมที่เน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์พบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก นอกจากนี้ จรีลักษณ์ รัตนาพันธ์ (2559) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้แบบกลุ่มหรือกลุ่มสัมพันธ์ สมาชิกในกลุ่มจะมีอิทธิพลต่อกัน กล่าวคือ เมื่อสมาชิกในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์กันจะเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะ ความสามารถต่าง ๆ ระหว่างสมาชิกและสมาชิกหรือ กลุ่มกับกลุ่มขยายจากวงเล็กไปสู่วงใหญ่ช่วยให้สมาชิกในกลุ่มเกิดพัฒนาการการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ดีโดยเฉพาะในกลุ่มที่มีบรรยากาศที่ดีจะส่งผลให้สมาชิกในกลุ่มมีพลังการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามจากผลสะท้อนการเรียนรู้บางส่วนยังชี้ให้เห็นว่า นักเรียนตระหนักในคุณค่าของการมีสมาธิและการสร้างความผ่อนคลาย กล่าวคือสมาธิและความผ่อนคลายเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ผลการสะท้อนการเรียนรู้ดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดในการสร้างสมาธิของ ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล (2552: 18-20) และ Tom Stafford (2010) ซึ่งกล่าวโดยสรุปว่า การฝึกกำหนดลมหายใจช่วยให้อยู่กับปัจจุบันขณะ นั่นคือการไม่คิดหวนอดีต การไม่กังวลในอนาคต และมีความสุขกับปัจจุบันของตน ความสงบจะช่วยให้เกิดความปลอดโปร่งและพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ในทำนองเดียวกันนี้นักประสาทวิทยาเชื่อว่า สมาธิ ความสงบ ความผ่อนคลาย อารมณ์ และ

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

ประสิทธิภาพการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กันเป็นเส้นใย โดย ความสงบ ความผ่อนคลาย ส่งผลต่อการทำงานของสมอง สมองช่วยกำหนดอารมณ์ และอารมณ์เป็นตัวเปิด-ปิด การเรียนรู้ ผลการศึกษาด้านสมองพบว่า การทำสมาธิ และกิจกรรมคลายเครียด ช่วยให้สมองส่วน Left Frontal Lobe ทำงาน ซึ่งเมื่อสมองส่วนนี้ทำงาน มันจะช่วยให้เราอารมณ์ดี คิดดี และทำดี จากงานวิจัยของ Davidson (2002) จากมหาวิทยาลัย Wisconsin พบว่า คนที่มีอารมณ์แจ่มใส มองโลกแง่บวก มีความเชื่อในตัวเอง มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ สมองส่วน Left Frontal Lobe ของพวกเขาทำงานมากกว่า สมองส่วน Right Frontal Lobe ซึ่งเป็นสมองที่ทำให้เราอารมณ์เสีย คิดแง่ลบ และไม่อยากเรียนรู้

3.จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษามีระดับความคิดเห็นในภาพรวมที่ระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ในทุกด้าน หากพิจาณาโดยเรียงลำดับด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรม ด้านการวัดและประเมินผล และด้านเนื้อหา ตามลำดับ ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดของ Wallace (2008) ที่กล่าวว่า ผู้ที่ผ่านการเรียนรู้จากกิจกรรมจิตปัญญาแบบสัมพันธ์ จะเกิดความพึงพอใจต่อการเรียน เนื่องจากกิจกรรมการเรียนนั้นก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ในการเข้าสังคม นักเรียนได้ประยุกต์ใช้ประโยชน์จากกิจกรรมไปสู่การใช้ชีวิต ซึ่งก่อให้เกิดความสุข สงบ ช่วยปรับเปลี่ยนมุมมอง ทัศนคติต่อตนเองและผู้อื่น โดยในระหว่างการทำกิจกรรมผู้เข้าร่วมจะได้ถ่ายทอดความคิดความรู้สึก ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้น ซึ่งให้ประโยชน์แตกต่างกันออกไป ผลการวิจัยและแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงเดือนเทพนวล (2557) ที่ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่มการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม ผลการประเมินตนเองของนักศึกษา พบว่ารายการประเมินที่นักศึกษามีความเห็นว่าตนเองได้รับการพัฒนา 5 อันดับแรก คือ 1. การมีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานดีขึ้น 2. รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 3. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่ไม่เคยรู้จักมาก่อนได้ 4. มีความสุข-สนุกกับการทำงานกลุ่มภูมิใจในผลสัมฤทธิ์ของงาน และ 5. มีความเอาใจใส่ต่องานกลุ่มมีส่วนร่วมในการทำงาน จากแนวคิดและผลการวิจัยข้างต้นชี้ให้เห็นว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาทั้ง 4 ด้านตามที่ได้กล่าวในข้างต้นเกิดจากการที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบที่ผู้วิจัยกำหนดอย่างเป็นลำดับขั้น นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และนักเรียนเห็นผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเองตามรูปแบบแนวคิดของการจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรมีความต่อเนื่องในการทำกิจกรรม โดยเวลาที่เหมาะสม ควรต่อเนื่องอย่างน้อย 2 คาบ เพื่อให้กิจกรรมในขั้นที่ 1 – 3 ต่อเนื่องกัน นักเรียนได้เข้าสู่กระบวนการสร้างความผ่อนคลายและละลายพฤติกรรม นักเรียนสามารถแบ่งกลุ่ม วางแผนการทำงาน และมีได้อภิปรายพูดคุยหลังจากแบ่งหน้าที่ในกลุ่มเรียบร้อยแล้ว หลังจากนั้นจึงแบ่งอีกช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมขั้นที่ 4 - 5 เพื่อให้นักเรียนได้อภิปราย สะท้อนคิด และเขียนบันทึกสะท้อนการเรียนรู้ภายใต้ระยะเวลาที่เหมาะสม

2. การพัฒนาทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เป็นการเปลี่ยนแปลงจากภายในของผู้เรียน ครูควรดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยในระยะแรกอาจให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมกับเพื่อนสนิท หลังจากนั้นจึงวางเงื่อนไขในการปรับสมาชิกของกลุ่ม โดยกำหนดให้ในกลุ่มมีสมาชิกที่คุ้นเคยกันบางส่วน จนในที่สุดสมาชิกในกลุ่มเป็นสมาชิกที่มาจากกลุ่มที่แตกต่างกัน เพื่อให้นักเรียนเกิดประสบการณ์จริง โดยได้นำทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมมาใช้ในสถานการณ์จริง

3. การสร้างบรรยากาศในการสะท้อนคิด ครูควรจัดบรรยากาศให้การสะท้อนคิดเกิดขึ้นภายใต้ความรู้สึกอบอุ่นปลอดภัย เพื่อนให้นักเรียนเชื่อในหลักของจิตตปัญญาศึกษา โดยการสะท้อนคิด เรียนรู้ร่วมกันอย่างกัลยาณมิตร ในขณะเดียวกันครูควรเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติกิจกรรม เช่น การไม่ตัดสินนักเรียน การเป็นผู้อำนวยการในการทำกิจกรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งนี้อยู่ภายใต้ขอบเขตการวิจัยกับกลุ่มประชากรนักเรียนที่เรียนโรงเรียนหญิงล้วน ผลการวิจัยสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมและความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตามเพื่อเป็นการขยายผลการวิจัย ควรทำการทดลองในบริบทอื่น เช่น โรงเรียนแบบสหศึกษา หรือโรงเรียนชายล้วน เพื่อเป็นการยืนยันว่า การจัดการเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการกลุ่มร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา สามารถนำไปใช้ได้กับทุกบริบท

2. จากการศึกษาพบว่ายังไม่มีเครื่องมือมาตรฐานที่ใช้ในการวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรพัฒนาเครื่องมือสำหรับวัดทักษะดังกล่าว ที่มีการสร้างด้วยกระบวนการวิจัยและผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในทุกมิติ

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

จรีลักษณ์ รัตนาพันธ์. (2559). ทักษะทางสังคม. เข้าถึงจาก http://jareeluk.blogspot.com/2014/09/blog-post_27.html

ชุติมา ปัญญาพินิจนุกูล. (2554). ผลของจิตตปัญญาศึกษาต่อการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี วารสารวิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี, 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม).

ดวงเดือน เทพนวล. (2557). การพัฒนาพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่

ทิศนา แขมมณี. (2555). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บุญพา คำวิเศษ. (2558). การพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับวัฒนธรรมกลุ่มประเทศอาเซียน สำหรับมัคคุเทศก์. วารสารมนุษยและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 1(1)

มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). วิธีวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 9. นครปฐม: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

มติชนออนไลน์. (2559). เด็กไทยผลสัมฤทธิ์อ่านต่ำ ไม่เข้าใจเนื้อหา. เข้าถึงจาก http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=44963

ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล. (2552). หยั่งราก: ก้าวแรกของจิตตปัญญาศึกษาในสังคมไทย. นครปฐม: สำนักพิมพ์ ภูสายแดด.

สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน. (2558). รายงานความเคลื่อนไหวด้านเศรษฐกิจและแรงงาน ไตรมาส 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2557. กรุงเทพฯ: กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน, กระทรวงแรงงาน.

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (2559). สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มที่ 16. สังคมและวัฒนธรรมไทย การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม.

สมสิทธิ์ อัสดรนิธี. (2552). การแสวงหาความรู้แบบจิตตปัญญาศึกษา: ญาณวิทยาและวิธีวิทยาการวิจัย. นครปฐม: สำนักพิมพ์ภูสายแดด.

หัสดินทร์ โคทวี. (2542). การใช้กิจกรรมที่เน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ในการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่., เชียงใหม่.

ภาษาต่างประเทศ

Burmiester Louis E. (1974). Reading Strategies for Secondary School: How to Test Reading Ability. (1 ed.). New York: The Macmillan Co., Ltd.

Contemplative Center. (2016). The Tree. Retrieved from: http://www.contemplativemind.org/practices/tree

Davidson, R. J. (2002). Depression: Perspectives from Affective Neuroscience. annual reviews, 53, 545-574.

Tom Stafford (2010). Mind Hacks. Sebastopol. (P.93-110), California: O'Reilly Media Inc.

Wallace, A. B. (2008). Where Buddhism and Neuroscience (1 ed.). New York: Columbia University Press.